

Сборник съдебна практика

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (пети състав)

10 август 2017 година *

„Преюдициално запитване — Спешно преюдициално производство — Полицейско и съдебно сътрудничество по наказателноправни въпроси — Европейска заповед за арест — Рамково решение 2002/584/ПВР — Процедури за предаване между държавите членки — Условия за изпълнение — Случаи, в които изпълнението може да бъде отказано — Член 4а, параграф 1, въведен с Рамково решение 2009/299/ПВР — Заповед за арест, издадена за целите на изпълнението на наказание лишаване от свобода — Понятие „съдебен процес, вследствие на който е постановено решението“ — Производство, в което се изменят наложени преди това наказания — Решение за определяне на общо наказание — Решение, постановено без заинтересованото лице да се е явило лично — Осъдено лице, което при първоначалното му осъждане не се е явило лично на съдебния процес нито на първа, нито на въззивна инстанция — Лице, за което във въззивното производство се е явил защитник — Заповед за арест, която не съдържа информация по този въпрос — Последници за изпълняващия съдебен орган“

По дело C-271/17 PPU

с предмет преюдициално запитване, отправено на основание член 267 ДФЕС от Rechtbank Amsterdam (Амстердамски първоинстанционен съд, Нидерландия) с акт от 18 май 2017 г., постъпил в Съда на същата дата, в рамките на производство за изпълнение на европейска заповед за арест срещу

Sławomir Andrzej Zdiaszek,

СЪДЪТ (пети състав),

състоящ се от: J. L. da Cruz Vilaça, председател на състава, M. Berger, A. Borg Barthet, E. Levits и F. Biltgen (докладчик), съдии,

генерален адвокат: M. Bobek,

секретар: M. Ferreira, главен администратор,

предвид изложеното в писмената фаза на производството и в съдебното заседание от 11 юли 2017 г.,

като има предвид становищата, представени:

- за S. A. Zdiaszek, от M. Bouwman и B.J. Polman, advocaten,
- за Openbaar Ministerie, от K. van der Schaft и U.E.A. Weitzel, в качеството на представители,
- за нидерландското правителство, от M. Noort и M. Bulterman, в качеството на представители,

* Език на производството: нидерландски.

- за Ирландия, от J. Quaneу, в качеството на представител, подпомагана от С. Noctor, BL,
- за полското правителство, от В. Majczyna, М. Nowak и К. Majcher, в качеството на представители,
- за Европейската комисия, от R. Troosters и S. Grünheid, в качеството на представители.

след като изслуша заключението на генералния адвокат, представено в съдебното заседание от 26 юли 2017 г.,

постанови настоящото

Решение

- 1 Преюдициалното запитване се отнася до тълкуването на член 4а, параграф 1 от Рамково решение 2002/584/ПВР на Съвета от 13 юни 2002 година относно европейската заповед за арест и процедурите за предаване между държавите членки (ОВ L 190, 2002 г., стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 19, том 6, стр. 3), изменено с Рамково решение 2009/299/ПВР на Съвета от 26 февруари 2009 г. (ОВ L 81, 2009 г., стр. 24) (наричано по-нататък „Рамково решение 2002/584“).
- 2 Запитването е отправено във връзка с изпълнението в Нидерландия на европейска заповед за арест, издадена от Sąd Okręgowy w Gdańsku (Гдански окръжен съд, Полша) срещу г-н Sławomir Andrzej Zdziaszek за целите на изпълнението в Полша на наказание лишаване от свобода.

Правна уредба

Международното право

ЕКПЧ

- 3 Член 6 от Европейската конвенция за защита на правата на човека и основните свободи, подписана в Рим на 4 ноември 1950 г. (наричана по-нататък „ЕКПЧ“), е озаглавен „Право на справедлив съдебен процес“ и предвижда:

„1. Всяко лице при определянето на неговите граждански права и задължения или при наличието на каквото и да е наказателно обвинение срещу него има право на справедливо и публично гледане на неговото дело в разумен срок от независим и безпристрастен съд, създаден в съответствие със закона. Съдебното решение се обявява публично, но пресата и публиката могат да бъдат отстранявани по време на целия или на част от съдебния процес в интерес на нравствеността, обществената и националната сигурност в едно демократично общество, когато това се изисква от интересите на непълнолетните лица или за защита на личния живот на страните по делото или ако съдът счита това за извънредно необходимо в случаите, в които поради специални обстоятелства публичността би нанесла вреда на интересите на правосъдието.

2. Всяко лице, обвинено в криминално престъпление, се счита за невинно до доказване на вината му в съответствие със закона.

3. Всяко лице, обвинено в криминално престъпление, има в частност следните права:
- a) да бъде незабавно и в подробности информирано за характера и причините за обвинението срещу него на разбираем за него език;
  - b) да има достатъчно време и възможности за подготовка на своята защита;
  - c) да се защитава лично или да ползва адвокат по свой избор; ако не разполага със средства за заплащане на адвокат, да му бъде предоставена безплатно служебна защита, когато го изискват интересите на правосъдието;
  - d) да участва в разпита или да изисква разпит на свидетелите на обвинението и да изисква призоваването и разпитът на свидетелите на защитата да се извършват при същите условия, както на свидетелите на обвинението;
  - e) да ползва безплатно услугите на преводач, ако не разбира или не говори езика, използван в съда“.

Правото на Съюза

Хартата

- 4 Членове 47 и 48 от Хартата на основните права на Европейския съюз (наричана по-нататък „Хартата“) са част от дял VI, озаглавен „Правосъдие“.
- 5 Член 47 от Хартата е озаглавен „Право на ефективни правни средства за защита и на справедлив съдебен процес“ и гласи:

„Всеки, чиито права и свободи, гарантирани от правото на Съюза, са били нарушени, има право на ефективни правни средства за защита пред съд в съответствие с предвидените в настоящия член условия.

Всеки има право неговото дело да бъде гледано справедливо и публично в разумен срок от независим и безпристрастен съд, предварително създаден със закон. Всеки има възможността да бъде съветван, защитаван и представляван.

[...]“.

- 6 В Разясненията относно Хартата на основните права (ОВ С 303, 2007 г., стр. 17, наричани по-нататък „разясненията относно Хартата“) конкретно за член 47, втора алинея от Хартата се уточнява, че тази разпоредба съответства на член 6, точка 1 от ЕКПЧ.
- 7 Отново във връзка с член 47 в разясненията относно Хартата се посочва, че „[в] правото на Съюза правото на съдебна защита не е ограничено до жалбите, свързани с гражданските права и задължения. Това е една от последиците от факта, че Съюзът е правова общност, както това бе посочено от Съда в [решение от 23 април 1986 г., Les Verts/Парламент (294/83, EU:C:1986:166)]. Въпреки това, с изключение на приложното им поле, гаранциите, предвидени от ЕКПЧ, се прилагат по сходен начин в Съюза“.
- 8 Член 48 от Хартата е озаглавен „Презумпция за невинност и право на защита“ и гласи:
- „1. Всеки обвиняем се счита за невинен до установяване на вината му в съответствие със закона.

2. На всеки обвиняем се гарантира зачитане на правото на защита“.

9 В това отношение в разясненията относно Хартата се посочва:

„Съдържанието на член 48 съвпада с член 6, точки 2 и 3 от ЕКПЧ [...]

[...]

В съответствие с член 52, параграф 3, това право има същото значение и обхват, както правото, гарантирано от ЕКПЧ“.

10 Член 51 от Хартата е озаглавен „Приложно поле“ и параграф 1 от него гласи:

„Разпоредбите на настоящата харта се отнасят за институциите, органите, службите и агенциите на Съюза при зачитане на принципа на субсидиарност, както и за държавите членки, единствено когато те прилагат правото на Съюза [...]“.

11 Член 52 от Хартата е озаглавен „Обхват и тълкуване на правата и принципите“ и гласи:

„1. Всяко ограничаване на упражняването на правата и свободите, признати от настоящата Харта, трябва да бъде предвидено в закон и да зачита основното съдържание на същите права и свободи. При спазване на принципа на пропорционалност ограничения могат да бъдат налагани, само ако са необходими и ако действително отговарят на признати от Съюза цели от общ интерес или на необходимостта да се защитят правата и свободите на други хора.

[...]

3. Доколкото настоящата Харта съдържа права, съответстващи на права, гарантирани от Европейската конвенция за защита на правата на човека и основните свободи, техният смисъл и обхват са същите като дадените им в посочената Конвенция. Тази разпоредба не пречи правото на Съюза да предоставя по-широка защита.

[...]

7. Разясненията, изготвени за да направляват тълкуването на настоящата Харта, се вземат надлежно под внимание от юрисдикциите на Съюза и на държавите членки“.

Рамкови решения 2002/584 и 2009/299

12 Съображения 5, 6, 8, 10 и 12 от Рамково решение 2002/584 гласят:

„(5) [...] [В]ъвеждането на нова опростена процедура за предаване на осъдени или заподозрени лица за изтърпяване на наказание или за наказателно преследване дава възможност за премахване на сложността и евентуалното забавяне, присъщо на настоящата процедура по екстрадиция. [...]

(6) Европейската заповед за арест съгласно настоящото рамково решение е първата конкретна мярка в областта на наказателното право, която прилага принципа за взаимно признаване, който Европейският съвет определя като „крайъгълния камък“ на съдебното сътрудничество.

[...]

(8) Решенията за привеждане в изпълнение на заповедите за арест трябва да бъдат предмет на достатъчен контрол, което означава, че съдебният орган на държавата членка, в която издирваното лице е задържано, следва да вземе решение за неговото предаване.

[...]

(10) Механизмът на европейската заповед за арест се основава на високо равнище на [доверие] между държавите членки. Нейното прилагане може да бъде спряно единствено в случай на съществено и продължаващо нарушаване [от страна на някоя от държавите членки на] принципите [...], посочени в член 6, параграф 1 [ЕС, понастоящем, след измененията, член 2 ДЕС], [констатирано] от Съвета съгласно член 7, параграф 1 [ЕС, понастоящем, след измененията, член 7, параграф 2 ДЕС] с посочените в член 7, параграф 2 от него последици.

[...]

(12) Настоящото рамково решение спазва основните права и се съобразява с принципите, признати в член 6 [ЕС] и отразени в Хартата [...], и по-специално глава VI от нея. Някоя разпоредба от настоящото рамково решение не може да се тълкува като забраняваща отказа да се предаде лице, за което е издадена заповед за арест, когато са налице почиващи на обективни елементи основания да се счита, че въпросната заповед е издадена с цел преследване или наказване на лице поради неговия пол, раса, религия, етническа принадлежност, националност, език, политически убеждения или сексуална ориентация, или че неговото положение е свързано с някое от тези основания.

[...]“.

13 Член 1 от това рамково решение е озаглавен „Определение на понятието европейска заповед за арест и задължение за изпълнението ѝ“ и предвижда:

„1. Европейската заповед за арест е съдебно решение, което е издадено от държава членка, с оглед задържане и предаване [от] друга държава членка на издирвано лице, с цел наказателно преследване или изпълнение на присъда за лишаване от свобода или на мярка, изискваща задържане.

2. Държавите членки следва да изпълнят всяка европейска заповед за арест въз основа на принципите на взаимното признаване и в съответствие с разпоредбите на настоящото рамково решение.

3. Рамковото решение няма действие по отношение на изменение на задължението за спазване на основните права и основните правни принципи, залегнали в член 6 [ЕС]“.

14 Членове 3, 4 и 4а от посоченото рамково решение определят случаите, при които не се допуска изпълнение, и случаите, при които може да бъде отказано изпълнение на европейска заповед за арест.

15 Рамково решение 2009/299 уточнява основанията, на които изпълняващият съдебен орган на дадена държава членка може да откаже да изпълни европейската заповед за арест, когато съответното лице не се е явило лично на съдебния процес срещу него. Съображения 1, 2, 4, 6—8, 14 и 15 от това рамково решение гласят:

„(1) Правото на обвиняемия да присъства лично на съдебния процес е включено в правото на справедлив процес, предвидено в член 6 от [ЕКПЧ], съгласно тълкуването на Европейския съд по правата на човека. [Посоченият съд] е постановил също така, че правото на

обвиняемия да се яви лично на съдебния процес не е абсолютно и че при определени обстоятелства обвиняемият може по своя собствена воля, явно или мълчаливо, но недвусмислено да се откаже от това право.

- (2) В различните рамкови решения за прилагане на принципа за взаимно признаване на окончателни съдебни актове липсва последователност по въпроса за решенията, постановени вследствие на съдебен процес, на който заинтересованото лице не се е явило лично. Тези различия биха могли да създадат усложнения в практиката и да затруднят съдебното сътрудничество.

[...]

- (4) Поради това е необходимо да се предоставят ясни и общовалидни основания за отказ за признаване на решения, постановени вследствие на съдебен процес, на който заинтересованото лице не се е явило лично. Настоящото рамково решение има за цел да определи по-добре тези общи основания, които дават възможност на изпълняващия орган да изпълни решението въпреки отсъствието на лицето по време на съдебния процес и при пълно зачитане на правото на защита на лицето. Настоящото рамково решение няма за цел да регулира начините и методите, включително процесуалните изисквания, използвани за постигането на посочените в настоящото рамково решение резултати, които са предмет на националното законодателство на държавите членки.

[...]

- (6) Разпоредбите на настоящото рамково решение за изменение на други рамкови решения определят условията, при които признаването и изпълнението на решение, постановено вследствие на съдебен процес, на който заинтересованото лице не се е явило лично, не следва да бъдат отказвани. Тези условия са алтернативни; когато е изпълнено едно от условията, издаващият орган попълва съответния раздел от европейската заповед за арест или от съответното удостоверение по останалите рамкови решения и по този начин предоставя гаранции, че изискванията са или ще бъдат изпълнени, което следва да бъде достатъчно за целите на изпълнението на решението въз основа на принципа за взаимно признаване.

- (7) Признаването и изпълнението на решение, постановено вследствие на съдебен процес, на който заинтересованото лице не се е явило лично, не следва да бъдат отказвани, ако то е призовано лично и по този начин е било уведомено за определената дата и място на съдебния процес, вследствие на който е постановено решението, или ако чрез други средства действително е получило официална информация за определената дата и място на съдебния процес по начин, който недвусмислено доказва, че то е било уведомено за насрочения съдебен процес. В този контекст се подразбира, че лицето следва да е получило тази информация „своевременно“, което означава в достатъчни срокове, които да му позволяват да участва в съдебния процес и ефективно да упражни своето право на защита.

- (8) Правото на обвиняемия на справедлив процес е гарантирано от [ЕКПЧ], съгласно тълкуването на Европейския съд по правата на човека. Това право включва правото на заинтересованото лице да се яви лично на съдебния процес. За да упражни това право, заинтересованото лице трябва да е уведомено за насрочения съдебен процес. Съгласно настоящото рамково решение уведомяването на лицето за съдебния процес следва да бъде гарантирано от всяка държава членка в съответствие с националното ѝ законодателство, като се подразбира, че това трябва да отговаря на изискванията на посочената конвенция. В съответствие с практиката на Европейския съд по правата на човека при разглеждане на въпроса, дали начинът на предоставяне на информацията е достатъчен, за да гарантира

уведомяването на лицето за съдебния процес, би могло, когато е уместно, да се обърне внимание и на усилията, които заинтересованото лице е положило, за да получи предназначенията за него информация.

[...]

- (14) Настоящото рамково решение единствено определя по-точно основанията за отказ за признаване в правните инструменти за прилагането на принципа за взаимно признаване. Поради това някои разпоредби, като например свързаните с правото на повторно разглеждане, се отнасят единствено за определянето на съответните основания за отказ за признаване. Те не целят хармонизиране на националните законодателства. Настоящото рамково решение не засяга бъдещите правни инструменти на Европейския съюз, целящи сближаване на законодателствата на държавите членки в областта на наказателното право.
- (15) Основанията за отказ за признаване имат незадължителен характер. Все пак преценката на държавите членки за транспонирането на тези основания в националното законодателство се ръководи по-конкретно от правото на справедлив процес, като същевременно отчита цялостната цел на настоящото рамково решение за укрепване на процесуалните права на лицата и за улесняване на съдебното сътрудничество по наказателноправни въпроси [...].

16 Член 1 от Рамково решение 2009/299 е озаглавен „Цели и приложно поле“ и гласи:

„1. Целите на настоящото рамково решение са да укрепи процесуалните права на лицата, които са субекти на наказателно производство, да улесни съдебното сътрудничество по наказателноправни въпроси и по-специално да спомогне за взаимното признаване на съдебни решения между държавите членки.

2. Настоящото рамково решение не поражда действие за изменение на задължението за спазване на основните права и основните правни принципи, залегнали в член 6 от Договора, включително правото на защита на лицата, които са субекти на наказателни производства, и не засяга задълженията, възложени на съдебните органи във връзка с това.

3. Настоящото рамково решение установява общи правила за признаване и/или изпълнение в една държава членка (изпълняващата държава членка) на съдебни решения, постановени от друга държава членка (издаващата държава членка) вследствие на производство, на което заинтересованото лице не е присъствало [...].

17 Член 4а от Рамково решение 2002/584 е добавен с член 2 от Рамково решение 2009/299 и е озаглавен „Решения, постановени вследствие на съдебен процес, на който лицето не се е явило лично“. Параграф 1 от него гласи:

„Изпълняващият съдебен орган също така може да откаже да изпълни европейска заповед за арест, издадена с цел изпълнение на присъда за лишаване от свобода или на мярка, изискваща задържане, ако лицето не се е явило лично на съдебния процес, вследствие на който е постановено решението, освен ако в европейската заповед за арест не е посочено, че лицето, в съответствие с допълнителните процесуални изисквания, определени в националното законодателство на издаващата държава членка:

а) своевременно

- i) или е призовано лично и по този начин уведомено за определената дата и място на съдебния процес, вследствие на който е постановено решението, или чрез други средства действително е получило официална информация за определената дата и място на съдебния процес по начин, който недвусмислено доказва, че то е било уведомено за насрочения съдебен процес;

и

ii) е уведомено за възможността за постановяване на такова решение, ако не се яви на съдебния процес;

или

б) след като е било уведомено за насрочения съдебен процес, е упълномощило защитник, посочен от заинтересованото лице или от държавата, с цел да го защитава на съдебния процес и действително е било защитавано от този защитник на процеса;

или

в) след като решението му е било връчено лично и е било изрично уведомено за правото на повторно разглеждане или обжалване, в което лицето има правото да участва и което позволява делото да се преразгледа по същество, включително и с оглед на нови доказателства, и което може да доведе до отмяна на първоначалното решение:

i) изрично е заявило, че не оспорва решението;

или

ii) не е поискало повторно разглеждане или обжалване в приложимия за целта срок;

или

г) решението не му е било връчено лично, но:

i) решението ще му бъде връчено лично незабавно след предаването и ще бъде изрично уведомено за правото си на повторно разглеждане или обжалване, в което лицето има правото да участва и което позволява делото да се преразгледа по същество, включително и с оглед на нови доказателства, и което може да доведе до отмяна на първоначалното решение;

и

ii) ще бъде уведомено за срока, в който трябва да поиска повторно разглеждане или обжалване, както е посочено в съответната европейска заповед за арест“.

18 Член 8, параграф 1 от Рамково решение 2002/584 гласи:

„Европейската заповед за арест съдържа следната информация в съответствие с формуляра, включен в приложението:

а) самоличност и националност на издирваното лице;

б) трите имена, адреса, телефона, факса и електронната поща на издаващия съдебен орган;

в) доказателства за влязла в сила присъда, заповед за задържане или друг подлежащ на изпълнение съдебен акт със същата юридическа сила, попадащ в обхвата на членове 1 и 2;

г) характера и правната квалификация на престъплението, особено във връзка с член 2;

д) описание на обстоятелствата, при които е извършено престъплението, включително времето, мястото и степента на участие на издирваното лице в престъплението.

е) наложеното наказание, ако има влязла в сила присъда, или предвидените наказания за престъплението съгласно законодателството на издаващата държава членка;

ж) когато е възможно, описание на други последици от престъплението“.

19 Член 15 от това рамково решение е озаглавен „Решение за предаване“ и предвижда:

„1. Изпълняващият съдебен орган следва да реши в сроковете и при условията, определени в настоящото рамково решение, дали лицето да бъде предадено.

2. Ако изпълняващият съдебен орган счита, че предоставената от издаващата държава членка информация е недостатъчна, за да вземе решение за предаване, той следва да поиска незабавно да му бъде предоставена необходимата допълнителна информация, особено що се отнася до членове 3—5 и член 8 и може да определи срок за получаването ѝ, отчитайки необходимостта от спазването на посочените в член 17 срокове.

3. Издаващият съдебен орган може по всяко време да изпраща необходима допълнителна информация на изпълняващия съдебен орган“.

20 Член 17 от посоченото рамково решение гласи:

„1. Европейската заповед за арест следва незабавно да бъде разгледана и изпълнена.

2. При наличието на съгласие от страна на издирваното лице окончателното решение относно изпълнението на европейската заповед за арест се взема в срок до 10 дни от даването на съгласие.

3. В останалите случаи окончателното решение относно изпълнението на европейската заповед за арест се взема в срок до 60 дни от задържането на издирваното лице.

4. Когато в особени случаи европейската заповед за арест не може да бъде изпълнена в посочените в параграфи 2 и 3 срокове, изпълняващият съдебен орган следва незабавно да уведоми за това издаващия съдебен орган, като обясни причините за забавянето. В този случай сроковете могат да бъдат удължени с 30 дни.

[...]“.

21 Буква г) от единния образец на европейска заповед за арест, поместен в приложението към Рамково решение 2002/584, е следната:

- г) Посочете дали лицето се е явило лично на съдебния процес, вследствие на който е постановено решението:
1. Да, лицето се е явило лично на съдебния процес, вследствие на който е постановено решението.
  2. Не, лицето не се е явило лично на съдебния процес, вследствие на който е постановено решението.
  3. Ако сте направили отбелязване в клетка по точка 2, моля, потвърдете наличието на едно от следните:
    - 3.1.a. лицето е било призовано лично на ... (ден/месец/година) и по този начин е било уведомено за определената дата и място на съдебния процес, вследствие на който е постановено решението, и е било уведомено за възможността за постановяване на такова решение, ако не се яви на съдебния процес;ИЛИ
    - 3.1.b. лицето не е било призовано лично, но чрез други средства действително е получило официална информация за определената дата и място на съдебния процес, вследствие на който е постановено решението, по начин, който недвусмислено доказва, че то е било уведомено за насрочения съдебен процес и е било уведомено за възможността за постановяване на такова решение, ако не се яви на съдебния процес;ИЛИ
    - 3.2. след като е било уведомено за насрочения съдебен процес, лицето е упълномощило защитник, посочен от заинтересованото лице или от държавата, с цел да го защитава на съдебния процес и действително е било защитавано от този защитник на процеса;ИЛИ
    - 3.3. решението е било връчено лично на лицето на ... (ден/месец/година) и то е било изрично уведомено за правото на повторно разглеждане или обжалване, в което има правото да участва и което позволява делото да се преразгледа по същество, включително и с оглед на нови доказателства, и което може да доведе до отмяна на първоначалното решение, и
      - лицето изрично е заявило, че не оспорва решението;ИЛИ
      - лицето не е поискало повторно разглеждане или обжалване в приложимия за целта срок;ИЛИ
      - 3.4. решението не е било връчено лично на лицето, но
        - решението ще бъде връчено лично на лицето незабавно след предаването; и
        - при връчване на решението лицето ще бъде изрично уведомено за правото му на повторно разглеждане или обжалване, в което има правото да участва и което позволява делото да се преразгледа по същество, включително и с оглед на нови доказателства, и което може да доведе до отмяна на първоначалното решение; и
        - лицето ще бъде уведомено за срока, в който трябва да поиска повторно разглеждане или обжалване и който е ... дни.
    4. Ако сте направили отбелязване в клетка по точка 3.1.b, 3.2 или 3.3, дайте информация как е изпълнено съответното условие:
.....
.....

Нидерландското право

22 Overleveringswet (Закон за предаването) от 29 април 2004 г. (Stb. 2004, бр. 195, наричан по-нататък „OLW“) транспонира Рамково решение 2002/584 в нидерландското право.

23 Член 12 от OLW гласи:

„Не се разрешава предаване, когато европейската заповед за арест е издадена за целите на изпълнението на присъда, но подсъдимият не се е явил лично на съдебния процес, вследствие на който е постановена присъдата, освен ако в европейската заповед за арест не е посочено, че в съответствие с процесуалните правила в издаващата държава членка:

- a) подсъдимият е бил призован лично и своевременно и е бил уведомен за определената дата и място на съдебния процес, в който е постановено решението, или е бил официално и надлежно уведомен за това по друг начин, гарантиращ извън всяко съмнение, че подсъдимият е знаел за насрочения съдебен процес и за възможността за постановяване на присъда, ако не се яви; или

- b) подсъдимият е бил уведомен за насрочения съдебен процес и е упълномощил избран от него или посочен от държавата адвокат за свой защитник и този адвокат действително го е защитавал в процеса; или
- c) след като присъдата му е била връчена и е бил изрично уведомен за правото да обжалва или да иска ново разглеждане на делото с негово лично участие, при което делото може да бъде преразгледано по същество с отчитане на нови доказателства и възможност за отмяна на първоначалната присъда, подсъдимият:
- 1° изрично е заявил, че не оспорва присъдата; или
  - 2° не е поискал ново разглеждане и не е обжалвал в предвидения срок; или
- d) присъдата не е била връчена лично на подсъдимия, но:
- 1° тя ще му бъде връчена лично незабавно след предаването и той ще бъде изрично уведомен за правото си да обжалва или да иска ново разглеждане с негово лично участие, при което делото може да бъде преразгледано по същество с отчитане на нови доказателства и възможност за отмяна на първоначалната присъда, и
  - 2° подсъдимият ще бъде уведомен за срока, в който трябва да обжалва или да поиска ново разглеждане на делото, както е посочено в съответната европейска заповед за арест“.
- 24 Буква D от приложение 2 към OLW, озаглавено „Образец на европейска заповед за арест [...]“, съответства на буква г) от приложението към Рамково решение 2002/584.

Спорът в главното производство и преюдициалните въпроси

- 25 Видно от акта за преюдициално запитване, на 17 януари 2017 г. запитващата юрисдикция — Rechtbank Amsterdam (Амстердамски първоинстанционен съд, Нидерландия), е сезирана от Officer van justitie bij de Rechtbank (прокурорът към първоинстанционния съд) с искане за изпълнение на европейска заповед за арест, издадена на 12 юни 2014 г. от Sąd Okręgowy w Gdańsku (Гдански окръжен съд, Полша) (наричана по-нататък „разглежданата европейска заповед за арест“).
- 26 Тази европейска заповед за арест е издадена за целите на задържането и предаването на г-н Zdziasek, полски гражданин с местопребиваване в Нидерландия, за целите на изпълнението в Полша на две наказания лишаване от свобода.
- 27 Във връзка с това в европейската заповед за арест е посочено наличието на акт за определяне на общо наказание, постановен на 25 март 2014 г. от Sąd Rejonowy w Wejherowie (Районен съд Вейхерово, Полша). Този акт се отнася до пет извършени от г-н Zdziasek деяния, обозначени като деяния 1—5 и съставляващи пет престъпления по смисъла на полското право.
- 28 С акта от 25 март 2014 г. Sąd Rejonowy w Wejherowie (Районен съд Вейхерово) служебно:
- определя общо наказание лишаване от свобода за срок от една година и шест месеца във основа на наказанието лишаване от свобода, наложено на г-н Zdziasek за деяние 1 с влязла в сила присъда от 21 април 2005 г. на Sąd Rejonowy w Wejherowie (Районен съд Вейхерово), и наказанието лишаване от свобода, наложено на това лице за деяние 2 с влязла в сила присъда на Sąd Rejonowy w Gdyni (Районен съд Гдиня, Полша) от 16 юни 2006 г., и
  - изменя на три години и шест месеца първоначално определения на четири години срок на общото наказание лишаване от свобода, наложено на г-н Zdziasek за деяния 3—5 с влязла в сила присъда от 10 април 2012 г. на Sąd Rejonowy w Wejherowie (Районен съд Вейхерово), понеже това следва от благоприятно за лицето законодателно изменение.

29 Що се отнася до определеното наказание лишаване от свобода за деяния 1 и 2, с решение от 11 април 2017 г. запитващата юрисдикция:

- отказва да предаде г-н Zdziaszek във връзка с наложеното му за деяние 1 наказание лишаване от свобода, тъй като, така както е описано в разглежданата европейска заповед за арест, това деяние не съставлява престъпление по нидерландското право, и
- спира производството по изпълнението на европейската заповед за арест във връзка с наказанието лишаване от свобода за деяние 2, за да може да поиска допълнителна информация от издаващия съдебен орган.

30 Разглежданото тук преюдициално запитване се отнася само до наказанието лишаване от свобода за престъпленията, извършени с деяния 3—5.

31 В буква г) от разглежданата европейска заповед за арест е посочено, че г-н Zdziaszek не се е явил лично в производството, вследствие на което е постановено съдебното решение, с което окончателно е определено наказанието, което той ще трябва да изтърпи.

32 По-нататък в частта по буква г) издаващият орган слага отбелязване само в клетката по точка 3.2, която гласи следното:

„след като е било уведомено за насрочения съдебен процес, лицето е упълномощило защитник, посочен от това лице или от държавата, с цел да го защитава на съдебния процес и действително е било защитавано от този защитник на процеса“.

33 Издаващият орган попълва и буква г), точка 4, където е оставено място да уточни по какви причини смята, че е изпълнено условието по точка 3.2, като посочва следното:

„[Г-н Zdziaszek] е бил надлежно уведомен за процеса в съответствие с разпоредбите на полския наказателно-процесуален кодекс. Призовката е била изпратена на адреса, посочен от осъдения по време на подготвителната фаза на производството. Той е бил уведомен за последиците от неизпълнение на задължението за информиране на съдебните органи за всяка промяна на постоянния или настоящия му адрес. По време на съдебното производство [г-н Zdziaszek] разполага със защитник, който е присъствал както на процеса, така и на обявяването на присъдата“.

34 Съобщената от издаващия съдебен орган допълнителна информация гласи, че:

- посоченото в точка 3.2 и в обясненията в точка 4 се отнася до производството, в което е постановен актът от 25 март 2014 г. за определяне на общо наказание, а не до трите същински осъждания,
- съгласно полското право в такива производства за определяне на общо наказание като производството, в което е постановен актът от 25 март 2014 г.:
  - а) вече не се обсъжда „предметът на делото, във връзка с което се води това производство“;
  - б) общото наказание се определя въз основа на „наказания, наложени с влезли в сила присъди“;
  - в) актът за определяне на общо наказание се отнася само до „въпросите на обединяването на тези наказания в едно общо наказание (или наказания) и въпроса за приспадането от общото наказание на вече изтърпените части от наказанията“; и
  - г) подобен акт е „по самото си естество благоприятен за осъдения“, понеже „обединяването на отделните наказания в едно общо наказание на практика води до значително намаляване на срока на подлежащото на изтърпяване наказание“;

- г-н Zdziaszek е призован в първото съдебно заседание, насрочено за 28 януари 2014 г., на посочения от него адрес. Той не получава призовката и не се явява в съдебното заседание. Sąd Rejonowy w Wejherowie (Районен съд Вейхерово) му назначава служебен защитник и отлага съдебното заседание. Г-н Zdziaszek е призован по същия начин във второто съдебно заседание, насрочено за 25 март 2014 г., но отново не се явява. В съдебното заседание, вследствие от което е постановен актът за определяне на общо наказание, се явява служебният му защитник.
- 35 Въз основа на тази информация, предоставена от издаващия орган, запитващата юрисдикция приема, че в случая не е налице обстоятелството по член 4а, параграф 1, буква б) от Рамково решение 2002/584, което съответства на хипотезата, описана в буква г), точка 3.2 от приложения към Рамковото решение единен образец на европейска заповед за арест, тъй като от въпросната информация не се установява исканото лице да „е било уведомено за насрочения съдебен процес“ или пък да „е упълномощило защитник, посочен от заинтересованото лице или от държавата, с цел да го защитава на съдебния процес“.
- 36 Най-напред запитващата юрисдикция иска да установи дали член 4а, параграф 1 от Рамково решение 2002/584 се прилага по отношение на решение като акта за определяне на общо наказание от 25 март 2014 г., с което в интерес на съответното лице се изменя определеното му по-рано с влязла в сила присъда общо наказание лишаване от свобода и освен това му се определя общо наказание лишаване от свобода въз основа на няколко отделни наказания лишаване от свобода, наложени преди това с влезли в сила присъди, но в което вече не се обсъжда въпросът дали това лице е извършило съответните престъпления.
- 37 При утвърдителен отговор запитващата юрисдикция би имала основание да откаже да изпълни разглежданата европейска заповед за арест, тъй като не е изпълнено условието по член 4а, параграф 1, буква б) от Рамковото решение.
- 38 Тази юрисдикция обаче смята, че отговорът на поставения въпрос трябва да е отрицателен, преди всичко поради текста на член 4а, параграф 1, букви в) и г) от Рамковото решение, в които последователно се използва изразът „което позволява делото да се преразгледа по същество, включително и с оглед на нови доказателства“.
- 39 Според посочената юрисдикция тази формулировка сочи, че става дума за хипотезата, в която наказателният съд е решил делото по същество, в смисъл че се е произнесъл по вината на съответното лице за престъплението, в което е обвинено, и евентуално му е наложил наказание за извършеното престъпление. Обратно, не би било така, ако става дума за акт за определяне на общо наказание като постановления на 25 март 2014 г. от Sąd Rejonowy w Wejherowie (Районен съд Вейхерово), тъй като в производствата от този вид вече не се обсъжда въпросът за вината на лицето.
- 40 Запитващата юрисдикция обаче пояснява, че полският издаващ съдебен орган видимо застъпва обратното становище — че член 4а, параграф 1 от Рамково решение 2002/584 всъщност се прилага за решенията от този тип, тъй като в буква г) от разглежданата европейска заповед за арест този орган дава информация единствено относно производството, вследствие на което е постановен актът за определяне на общо наказание, но не и относно признаването на лицето за виновно, което е в основата на въпросния акт.
- 41 Ако на първия въпрос бъде даден отрицателен отговор, запитващата юрисдикция смята, че ще трябва след това да провери дали на етапа на признаването на лицето за виновно, обуславящо акта за определяне на общо наказание, съответното лице се е явило лично в съдебния процес, вследствие на който е признато за виновно, а ако не се е явило, дали е налице някое от обстоятелствата по член 4а, параграф 1, букви а)–г) от Рамково решение 2002/584.

- 42 В конкретния случай, що се отнася до същинската осъдителна присъда, по искане на нидерландската прокуратура полските съдебни органи дават допълнителна информация, от която следва, че г-н Zdziasek не се е явил лично в нито едно от съдебните заседания в производството по съществуващото на делото, нито на първа, нито на въззивна инстанция.
- 43 Що се отнася до наличието на някое от обстоятелствата по член 4а, параграф 1, букви а)–г) от Рамково решение 2002/584, запитващата юрисдикция констатира, че издаващият съдебен орган не е използвал буква г), точка 2 от формуляра на европейска заповед за арест, нито е посочил приложимата категория по буква г), точка 3 от този формуляр.
- 44 Ето защо възниква въпросът дали при тези обстоятелства запитващата юрисдикция може на това основание да откаже да изпълни разглежданата европейска заповед за арест.
- 45 Тази юрисдикция смята, че има съображения в полза на утвърдителния отговор на този въпрос.
- 46 Според нея от израза „освен ако в европейската заповед за арест не е посочено, че“, който се съдържа във встъпителната част на член 4а, параграф 1 от Рамково решение 2002/584, би могло да се заключи, че информацията относно наличието на някое от обстоятелствата по букви а)–г) от тази разпоредба трябва по принцип да е предоставена в буква г) от формуляра на европейската заповед за арест или поне в съответствие с формулировката на описаните там категории.
- 47 Това тълкуване според запитващата юрисдикция е в съответствие с целите на Рамковото решение, които се състоят, първо, в това да се гарантира вземане на окончателното решение относно изпълнението на европейската заповед за арест в определения срок, което би предполагало да се ограничи до минимум необходимостта от искане на допълнителна информация, второ, в това да се въведе ясно и общовалидно основание за отказ, и трето, в това да се даде възможност на изпълняващия съдебен орган да се увери по лесен и прозрачен начин в ефективното спазване на правото на защита на заинтересованото лице.
- 48 Запитващата юрисдикция обаче добавя, че има и съображения в подкрепа на противоположната теза. Според тази юрисдикция издаващите съдебни органи, изглежда, като цяло смятат, че не е необходимо да използват категориите по буква г), точка 3 от формуляра на европейска заповед за арест.
- 49 Освен това евентуален утвърдителен отговор на този въпрос би могъл да доведе до повече откази и съответно до по-рядко предаване, в противоречие с принципа на взаимно признаване.
- 50 Ако на първия и втория въпрос бъде даден отрицателен отговор, запитващата юрисдикция смята, че ще трябва да провери и дали по отношение на признаването на лицето за виновно, обуславящо акта за определяне на общо наказание, е налице някое от обстоятелствата по член 4а, параграф 1, букви а)–г) от Рамково решение 2002/584.
- 51 В това отношение от предоставената от издаващия съдебен орган допълнителна информация се установява, че в Полша са проведени първоинстанционно производство, вследствие на което е постановена осъдителната присъда на г-н Zdziasek от 10 април 2012 г., и производство по въззивно обжалване, което не е довело до изменение на тази осъдителна присъда.
- 52 Що се отнася до първоинстанционното производство, издаващият съдебен орган съобщава следната информация:
- в първоинстанционното производство са проведени 27 съдебни заседания,
  - исканото лице не се явява в нито едно от тези съдебни заседания,

- първоначално исканото лице е представявано последователно от двама служебни защитници, а по-късно, на следващите съдебни заседания, се явява избран от лицето защитник,
  - исканото лице и избраният от него защитник не се явяват в съдебното заседание, в което е обявена осъдителната присъда, но са били уведомени за съдържанието на присъдата, тъй като подават искане да получат „правните мотиви“ за присъдата.
- 53 Според запитващата юрисдикция от тази информация не би могло да се заключи, че на етапа на производството, на който е имал служебен защитник, г-н Zdziasek „е бил уведомен за насрочения съдебен процес“ по смисъла на член 4а, параграф 1, буква б) от Рамково решение 2002/584.
- 54 Въпросът обаче стои другояче на етапа на производството, на който се явява избраният от лицето защитник, доколкото според посочената юрисдикция явяването на този защитник сочи, че на този етап г-н Zdziasek действително „е бил уведомен за насрочения съдебен процес“ и „е упълномощил“ този защитник „да го защитава на съдебния процес“ по смисъла на упоменатата разпоредба.
- 55 Според тази юрисдикция обаче съобщената от издаващия съдебен орган информация не позволява да се заключи, че г-н Zdziasek „действително е бил защитаван от този защитник на процеса“, а само че този защитник се е явявал в съдебните заседания в първоинстанционното производство. Освен това няма информация на кои от тези 27 съдебни заседания се е явявал избраният от г-н Zdziasek защитник, нито какво е било обсъждано в тези заседания. Ето защо запитващата юрисдикция смята, че само въз основа на тази информация не би могло да се заключи, че този защитник се е явявал в съдебните заседания и действително е защитавал заинтересованото лице.
- 56 Затова запитващата юрисдикция стига до извода, че г-н Zdziasek не се е явил лично на съдебния процес, вследствие на който е постановено първоинстанционното решение, и съответно че за първоинстанционното производство не е налице нито едно от обстоятелствата по член 4а, параграф 1, букви а)—г) от Рамково решение 2002/584.
- 57 Що се отнася до производството по въззивно обжалване, издаващият съдебен орган съобщава следната информация:
- исканото лице не се явява в съдебното заседание на въззивна инстанция,
  - то е било редовно призовано в това съдебно заседание и
  - защитникът на исканото лице се явява в съдебното заседание на въззивна инстанция.
- 58 Въз основа на съобщената от издаващия съдебен орган допълнителна информация, че г-н Zdziasek и неговият защитник са били уведомени за съдържанието на присъдата от 10 април 2012 г., запитващата юрисдикция заключава, че исканото лице „е било уведомено за насрочения съдебен процес“ на въззивна инстанция и „е упълномощило защитник [...] с цел да го защитава на съдебния процес“. Доколкото на въззивна инстанция е проведено само едно съдебно заседание, въз основа на съобщената информация, че защитникът се явява в това съдебно заседание, запитващата юрисдикция заключава, че г-н Zdziasek „действително е бил защитаван от този защитник“ във въпросното заседание.
- 59 С оглед на тази информация запитващата юрисдикция смята, че обстановката е различна според това дали ще се вземе предвид първоинстанционното или пък въззивното производство, ако все пак се допусне, че на въззивна инстанция делото е разгледано по същество.

- 60 Преди да отправи искане за разяснения по този въпрос до издаващия съдебен орган, запитващата юрисдикция иска да установи дали член 4а, параграф 1 от Рамково решение 2002/584 се прилага по отношение на производството по въззивно обжалване.
- 61 Тази юрисдикция смята, че има редица съображения в полза на утвърдителен отговор.
- 62 В това отношение тя се обосновава с текста на тази разпоредба, който не ограничава обхвата ѝ до първоинстанционните производства, доколкото в букви в) и г) изрично се говори както за „повторно разглеждане“, така и за „обжалване“. Същевременно в полското право производството по въззивно обжалване предполага ново разглеждане на делото по същество.
- 63 Освен това според запитващата юрисдикция подобно тълкуване на член 4а, параграф 1 от Рамковото решение намира потвърждение в целта на тази разпоредба, а именно, както е постановил Съдът в точка 43 от решение от 26 февруари 2013 г., Melloni (C-399/11, EU:C:2013:107), и в точка 37 от решение от 24 май 2016 г., Dworzecki (C-108/16 PPU, EU:C:2016:346), да позволи на изпълняващия съдебен орган да разреши предаването въпреки отсъствието на исканото лице по време на съдебния процес, вследствие на който е било осъдено, но при пълно зачитане на правото на защита.
- 64 Всъщност правото на защита е част от правото на справедлив процес по смисъла на член 6 от ЕКПЧ и член 47 от Хартата, така че, щом е предвидила производство по въззивно обжалване, държавата членка е длъжна да следи заинтересованото лице да разполага в това производство с всички основни гаранции, закрепени в тези разпоредби. В този смисъл, макар че заинтересованото лице може да се откаже от правото си на защита, това не променя факта, че както е постановил Европейският съд по правата на човека, наказателният съд, който следва да се произнесе отново по вината на съответното лице, не бива да се произнася без пряка преценка на обясненията, дадени лично от подсъдимия, за да докаже, че не е извършил деянието, за което се сочи, че съставлява престъпление. В такъв случай обстоятелството, че съответното лице е могло да упражни правото си на защита в първоинстанционното производство, само по себе си няма да е достатъчно, за да може да се приеме, че са спазени изискванията на член 6 от ЕКПЧ и член 47 от Хартата.
- 65 Ако съответното лице не се е явило лично на съдебния процес на въззивна инстанция и ако на въззивна инстанция делото е разгледано по същество, като лицето отново е било осъдено или е било потвърдено първоинстанционното му осъждане, според запитващата юрисдикция е съвместимо с целта на член 4а, параграф 1 от Рамково решение 2002/584 това производство по обжалване да попада в обхвата на посочената разпоредба.
- 66 Запитващата юрисдикция обаче отбелязва, че това тълкуване не се споделя от някои други държави членки, които смятат, че производството по обжалване в никакъв случай не е от значение за целите на контрола по член 4а, параграф 1 от Рамково решение 2002/584. Би могло например да се поддържа, че щом е установено, че правото на защита на заинтересованото лице е напълно спазено в първоинстанционното производство, принципът на взаимно доверие предполага да се приеме, че и в евентуалните следващи производства органите на издаващата държава членка не са нарушавали основните права, признати в правото на Съюза. Съдът обаче все още не се е произнасял по този въпрос.
- 67 При тези условия Rechtbank Amsterdam (Амстердамски първоинстанционен съд) решава да спре производството и да постави на Съда следните преюдициални въпроси:

„1) Производство,

- в което съдът на издаващата държава членка се произнася по определянето на общо наказание лишаване от свобода въз основа на няколко отделни наказания лишаване от свобода, наложени преди това на съответното лице с влезли в сила присъди, и/или по изменението на общо наказание лишаване от свобода, наложено преди това с влязла в сила присъда, и
- в което съдът вече не разглежда въпроса за вината, каквото е производството, в което е постановен актът от 25 март 2014 г. за определяне на общо наказание, представлява ли „съдебен процес, вследствие на който е постановено решението“ по смисъла на встъпителната част на член 4а, параграф 1 от Рамково решение [2002/584]?

2) Може ли изпълняващият съдебен орган:

- в случай че исканото лице не се е явило лично на съдебния процес, вследствие на който е постановено решението,
- но нито в [европейската заповед за арест], нито в допълнителната информация, поискана на основание член 15, параграф 2 от Рамково решение [2002/584], издаващият съдебен орган не съобщава дали са налице едно или няколко от обстоятелствата по член 4а, параграф 1, букви а)–г) от Рамково решение [2002/584] в съответствие с формулировката на една или няколко от категориите по буква г), точка 3 от формуляра на европейска заповед за арест, само по тази причина да заключи, че не е изпълнено нито едно от условията по член 4а, параграф 1, букви а)–г) от Рамково решение [2002/584], и само по тази причина да откаже да изпълни съответната [европейска заповед за арест]?

3) Производство по обжалване,

- в което делото е разгледано по същество и
- вследствие на което съответното лице (отново) е осъдено и/или е потвърдено първоинстанционното му осъждане,
- а същевременно европейската заповед за арест е издадена за целите на изпълнението на осъдителната присъда, представлява ли „съдебен процес, вследствие на който е постановено решението“ по смисъла на член 4а, параграф 1 от Рамково решение [2002/584]?”.

По спешното производство

- 68 Запитващата юрисдикция отправя искане преюдициалното запитване да бъде разгледано по реда на спешното преюдициално производство, предвидено в член 107 от Процедурния правилник на Съда.
- 69 В подкрепа на искането си тя изтъква, че в момента г-н Zdziaszek е задържан в Нидерландия до вземането на решение относно изпълнението на европейската заповед за ареста му, издадена от компетентните органи на Република Полша.

- 70 Запитващата юрисдикция също така посочва, че не би могла да вземе това решение, преди Съдът да се е произнесъл по отправеното тук преюдициално запитване. Затова според нея отговорът на Съда по зададения въпрос ще има пряко и решаващо отражение върху срока на задържането на г-н Zdziaszek в Нидерландия за целите на евентуалното му предаване в изпълнение на европейската заповед за арест.
- 71 На първо място, следва да се констатира, че разглежданото преюдициално запитване се отнася до тълкуването на Рамково решение 2002/584, което е акт от областите, посочени в част трета, дял V от Договора за функционирането на ЕС, относно пространството на свобода, сигурност и правосъдие. Следователно запитването може да бъде разгледано по реда на спешното преюдициално производство.
- 72 На второ място, що се отнася до критерия спешност, съгласно постоянната практика на Съда следва да се вземе предвид обстоятелството, че понастоящем заинтересованото лице в главното производство не е на свобода и че продължаването на срока на задържането му зависи от изхода на спора в главното производство (решение от 10 ноември 2016 г., Kovalkovas, C-477/16 PPU, EU:C:2016:861, т. 21 и цитираната съдебна практика). Освен това положението на заинтересованото лице следва да се преценява към момента на изследване на искането за разглеждане на запитването по реда на спешното преюдициално производство (решение от 24 май 2016 г., Dworzecki, C-108/16 PPU, EU:C:2016:346, т. 22 и цитираната съдебна практика).
- 73 В конкретния случай, от една страна, е безспорно, че към посочения момент г-н Zdziaszek не е на свобода. От друга страна, продължаването на неговото задържане зависи от изхода на делото в главното производство, тъй като, видно от предоставените от запитващата юрисдикция разяснения, наложената му мярка задържане е разпоредена във връзка с изпълнението на разглежданата европейска заповед за арест.
- 74 При тези условия на 8 юни 2017 г. по предложение на съдията докладчик и след изслушване на генералния адвокат пети състав на Съда реши да уважи искането на запитващата юрисдикция за разглеждане на преюдициалното запитване по реда на спешното преюдициално производство.

По преюдициалните въпроси

По първия и третия въпрос

- 75 С първия и третия въпрос, които следва да се разгледат заедно, запитващата юрисдикция иска по същество да установи дали понятието „съдебен процес, вследствие на който е постановено решението“ по смисъла на член 4а, параграф 1 от Рамково решение 2002/584, трябва да се тълкува в смисъл, че се отнася до производството по обжалване и/или до производството, в което се изменят едно или няколко наложени преди това наказания лишаване от свобода, както с обсъждания в главното производство акт за определяне на общо наказание.
- 76 За да се отговори на така преформулираните въпроси, на първо място следва да се припомни, че както следва от точки 81, 90 и 98 от решение от днешна дата, Turikas (C-270/17 PPU), за целите на прилагането на член 4а, параграф 1 от Рамково решение 2002/584 в хипотезата, в която процесът е проведен на няколко инстанции и на тях са постановени последователни решения, поне едно от които е задочно, понятието „съдебен процес, вследствие на който е постановено решението“, трябва да се разбира като отнасящо се само до въззивната инстанция, при условие че с решението на тази инстанция след ново разглеждане на делото по същество от фактическа и от правна страна окончателно е постановено, че съответното лице е виновно и се осъжда да изтърпи наказание, например лишаване от свобода.

- 77 Вярно е, че по принцип всяко такова осъдително решение има два отделни, но свързани аспекта, а именно признаването на лицето за виновно и налагането на наказание, в случая лишаване от свобода (вж. в този смисъл решение от днешна дата, Turikas, C-270/17 PPU, т. 78 и 83).
- 78 Това обаче не променя факта, че дори ако размерът на наложеното наказание е изменен в последващо производство, както в случая в главното производство, решението на въззивната инстанция, което има всички характеристики, описани в точка 76 от настоящото решение, остава релевантно за целите на проверките, които изпълняващият съдебен орган следва да извърши съгласно член 4а, параграф 1 от Рамково решение 2002/584.
- 79 Всъщност по същите съображения като изложените в точки 83 и 84 от решение от днешна дата, Turikas (C-270/17 PPU), окончателното признаване на съответното лице за виновно на въззивна инстанция се отразява пряко на положението му, още повече че именно това е правното основание за наказанието лишаване от свобода, което то ще трябва да изтърпи.
- 80 Следователно е от съществено значение заинтересованото лице да има възможност да упражни в пълен обем правото си на защита, преди да бъде взето крайно решение по въпроса за вината му.
- 81 Необходимо е още да се добави, че както следва и от точки 85 и 86 от решение от днешна дата, Turikas (C-270/17 PPU), въззивната инстанция има още по-определящо значение в контекста на член 4а, параграф 1 от Рамково решение 2002/584, доколкото пълното и ефективно спазване на правото на защита на този стадий на процеса е годно да отстрани евентуалното нарушение на същото това право на предходен етап от наказателното производство.
- 82 Ето защо, що се отнася до този аспект на първия и третия въпрос, следва да се приеме, че понятието „съдебен процес, вследствие на който е постановено решението“ по смисъла на член 4а, параграф 1 от Рамково решение 2002/584, трябва да се тълкува в смисъл, че се отнася до въззивната инстанция, на която е произнесено решението, с което след ново разглеждане на делото по същество от фактическа и от правна страна окончателно е постановено, че съответното лице е виновно и се осъжда да изтърпи наказание, например лишаване от свобода, въпреки че наложеното наказание е изменено с последващо решение.
- 83 На второ място, следва да се определи дали решение, което е взето на следващ етап от производството и с което се изменят едно или няколко наложени преди това наказания лишаване от свобода, подобно на обсъждания в главното производство акт за определяне на общо наказание, би могло да попада в обхвата на член 4а, параграф 1 от Рамково решение 2002/584.
- 84 Най-напред, както личи от преписката по делото пред Съда, подобен акт се постановява след осъждането на лицето с едно или няколко решения да изтърпи едно или няколко наказания, но не се отразява на признаването му за виновно с предходните решения, което съответно остава окончателно.
- 85 По-нататък, с подобен акт се изменя размерът на наложеното наказание или наказания. Ето защо мерките от този тип следва да се разграничават от мерките относно условията за изпълнение на наказание лишаване от свобода. Впрочем от практиката на Европейския съд по правата на човека следва, че член 6, точка 1 от ЕКПЧ не се прилага към въпросите относно условията за изпълнение на наказание лишаване от свобода, например към въпросите във връзка с условното предсрочно освобождаване (в този смисъл вж. ЕСПЧ, 3 април 2012 г., Boulois c/у Люксембург, SE:ЕCHR:2012:0403JUD003757504, § 87).

- 86 Накрая, производство, вследствие на което се постановява решение като обсъждания в главното производство акт за определяне на общо наказание, решение, с което в частност едно или няколко наказания, наложени преди това на съответното лице, се преобразуват в ново, общо наказание, винаги води до по-благоприятен за това лице резултат. Например може да бъде определено по-леко наказание вследствие от влизането в сила на нова законодателна уредба, намаляваща тежестта на наказанието за установеното престъпление. Възможно е и след няколко осъдителни присъди, с всяка от които е наложено наказание, така определените наказания да бъдат обединени в общо наказание, чийто размер е по-малък от сбора на различните наказания по предходните присъди.
- 87 В това отношение от практиката на Европейския съд по правата на човека следва, че гаранциите по член 6 от ЕКПЧ се прилагат не само по отношение на признаването на лицето за виновно, но и по отношение на определянето на наказанието (в този смисъл вж. ЕСПЧ, 28 ноември 2013 г., Дементиев с/у Русия, СЕ:ЕCHR:2013:1128JUD004309505, § 23). В този смисъл гарантирането на справедлив процес предполага заинтересованото лице да има правото да присъства на обсъжданията поради значителните последици, които те може да имат за размера на наказанието, което ще му бъде наложено (в този смисъл вж. ЕСПЧ, 21 септември 1993 г., Kremzov с/у Австрия, СЕ:ЕCHR:1993:0921JUD001235086, § 67).
- 88 Това важи и в хипотезата на особено производство за определяне на общо наказание, в което съдът не извършва чисто формално и аритметично изчисление, а има свобода на преценка при определянето на размера на наказанието, като в частност взема предвид положението или личността на заинтересования или пък наличието на смекчаващи или отегчаващи обстоятелства (в този смисъл вж. ЕСПЧ, 15 юли 1982 г., Eckle с/у Германия, СЕ:ЕCHR:1983:0621JUD000813078, § 77 и 28 ноември 2013 г., Дементиев с/у Русия, СЕ:ЕCHR:2013:1128JUD004309505, § 25 и 26).
- 89 Освен това тук няма значение дали второинстанционният съд има или няма правомощието да определи по-тежко наказание от наложеното в първоинстанционното производство (в този смисъл вж. ЕСПЧ, 26 май 1988 г., Ekbatani с/у Швеция, СЕ:ЕCHR:1988:0526JUD001056383, § 32 и 18 октомври 2006 г., Hermi с/у Италия, СЕ:ЕCHR:2006:1018JUD001811402, § 65).
- 90 Оттук следва, че производство, което приключва с постановяването на акт за определяне на общо наказание като обсъждания в главното производство и води до ново определяне на размера на наложени преди това наказания лишаване от свобода, трябва да се смята за релевантно за прилагането на член 4а, параграф 1 от Рамково решение 2002/584, при положение че за тази цел във въпросното производство компетентният орган има свобода на преценка по смисъла на точка 88 от настоящото решение и че това производство приключва с решение, с което окончателно се определя наказанието.
- 91 Всъщност, като се има предвид, че в подобно производство се определя размерът на наказанието, което осъденият ще трябва в крайна сметка да изтърпи, последният трябва да има възможност ефективно да упражни правото си на защита, за да повлияе в своя полза на решението по въпроса.
- 92 Обстоятелството, че новото наказание по дефиниция е по-благоприятно за заинтересованото лице, е без значение, тъй като размерът на наказанието не е предварително определен, а зависи от преценката на обстоятелствата в конкретния случай от страна на компетентния орган, а тъкмо крайно определеният размер на наказанието, което ще трябва да се изтърпи, има решаващо значение за съответното лице.
- 93 По изложените по-горе съображения следва да се приеме, че в случай като обсъждания в главното производство, в който с решение на въззивна инстанция, на която делото отново е разгледано по същество, окончателно е постановено, че лицето е виновно, и поради това му е наложено наказание лишаване от свобода, чийто срок обаче е изменен с последващо решение,

което компетентният орган взема, след като упражнява правото си на преценка по въпроса, и с което окончателно се определя наказанието, за целите на прилагането на член 4а, параграф 1 от Рамково решение 2002/584 трябва да се вземат предвид и първото, и второто от тези две решения.

- 94 Както следва съответно от точки 76—80 и 90—92 от настоящото решение, всъщност трябва да се следи за спазването на правото на защита както във връзка с признаването на лицето за виновно, така и във връзка с крайното определяне на наказанието му, а когато тези два въпроса са тясно свързани аспекта са разделени, изискваните от посочената разпоредба проверки трябва да се извършат еднакво за всяко от двете крайни решения по тези въпроси. Всъщност тази разпоредба цели именно да укрепи процесуалните права на съответните лица, като обезпечи гарантирането на основното им право на справедлив процес (вж. в този смисъл решение от днешна дата, Turikas, C-270/17 PPU, т. 58 и 61—63), а както беше посочено в точка 87 от настоящото решение, тези изисквания важат както във връзка с признаването на лицето за виновно, така и във връзка с определянето на наказанието му.
- 95 Извън това подобно тълкуване не създава никакви практически затруднения, доколкото, както отбелязва генералният адвокат в точка 55 от заключението си, формулярът, съдържащ единен образец на европейска заповед за арест и приложен към Рамково решение 2002/584, изисква предоставяне на информация и по единия, и по другия от тези аспекти. Ето защо даденото по-горе тълкуване не би утежило задачата на издаващия съдебен орган.
- 96 По всички изложени съображения на първия и третия въпрос следва да се отговори, че понятието „съдебен процес, вследствие на който е постановено решението“ по смисъла на член 4а, параграф 1 от Рамково решение 2002/584, трябва да се тълкува като отнасящо се не само до инстанцията, на която е произнесено въззивното решение, доколкото с него след ново разглеждане на делото по същество окончателно е постановено, че съответното лице е виновно, но и до всяко последващо производство — като това, в което е постановен обсъжданият в главното производство акт за определяне на общо наказание — в резултат от което е взето решението, окончателно изменящо размера на първоначално наложеното наказание, при условие че органът, постановил последно посоченото решение, е имал определено право на преценка в това отношение.

По втория въпрос

- 97 С втория си въпрос запитващата юрисдикция иска по същество да се установи дали Рамково решение 2002/584 трябва да се тълкува в смисъл, че позволява на изпълняващия съдебен орган да откаже да изпълни европейската заповед за арест с единственото съображение, че нито формулярът, съдържащ единен образец на европейска заповед за арест и приложен към Рамковото решение, нито допълнителната информация, която е получил от издаващия съдебен орган по реда на член 15, параграф 2 от Рамковото решение, осигуряват достатъчно данни, за да може да установи наличието на някоя от хипотезите по член 4а, параграф 1, букви а)–г) от Рамковото решение.
- 98 За да се даде полезен отговор на този въпрос, следва да се припомни, че проверките, изисквани от член 4а, параграф 1 от Рамково решение 2002/584, по принцип трябва да се отнасят до последната инстанция, на която делото е разгледано по същество и съответното лице окончателно е осъдено (вж. в този смисъл решение от днешна дата, Turikas, C-270/17 PPU, т. 81, 90 и 91). В разгледания във връзка с първия и третия въпрос особен случай, в който размерът на първоначално наложеното наказание е окончателно изменен в ново производство, в което е упражнена свобода на преценка, всяко от тези две производства е релевантно в това отношение, както следва от точки 93, 94 и 96 от настоящото решение.

- 99 Поради това издаващият съдебен орган е длъжен да предостави информацията по член 8, параграф 1 от Рамково решение 2002/584 за първото от тези производства или, в съответните случаи, и за двете.
- 100 Оттук следва, че съответно и изпълняващият съдебен орган трябва да ограничи проверката за целите на член 4а, параграф 1 от Рамковото решение до посочените в предходната точка производства.
- 101 Предвид установената с тази разпоредба система, а и както сочи самият текст на разпоредбата, изпълняващият съдебен орган разполага с възможността да откаже да изпълни европейска заповед за арест, издадена с цел изпълнение на наказание лишаване от свобода или на мярка, изискваща задържане, ако лицето не се е явило лично на съдебния процес, вследствие на който е постановено решението, освен ако в европейската заповед за арест не е посочено, че са изпълнени условията по буква а), б), в) или г) от тази разпоредба.
- 102 В този смисъл, когато е установено наличието на някое от обстоятелствата по букви а)—г), изпълняващият съдебен орган е длъжен да изпълни европейската заповед за арест въпреки отсъствието на заинтересованото лице по време на съдебния процес, вследствие на който е постановено решението (вж. в този смисъл решение от днешна дата, Turikas, C-270/17 PPU, т. 50, 55 и 95).
- 103 Ако сметне, че не разполага с достатъчно данни, за да може надлежно да вземе решение относно предаването на съответното лице, посоченият орган ще трябва да приложи член 15, параграф 2 от Рамково решение 2002/584, като поиска от издаващия съдебен орган незабавно да му предостави допълнителната информация, която счита, че му е необходима, преди да може да вземе решение относно предаването.
- 104 Ако и на този етап не получи изискваните уверения, че в хода на релевантното производство правото на защита на съответното лице е било спазено, изпълняващият съдебен орган има възможност да откаже да изпълни европейската заповед за арест.
- 105 Всъщност този орган не само не бива да толерира незачитане на основните права, но и — както предвижда член 15, параграф 2 от Рамково решение 2002/584 — трябва да следи за спазването на сроковете по член 17 за вземането на решение по европейската заповед за арест, поради което от него не може да се изисква още веднъж да приложи член 15, параграф 2 (вж. в този смисъл решение от 5 април 2016 г., Aranyosi и Căldăraru, C-404/15 и C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, т. 97).
- 106 В този контекст обаче следва да се подчертае, че член 4а от Рамково решение 2002/584 предвижда факултативно основание за отказ да се изпълни европейската заповед за арест и че хипотезите по параграф 1, букви а)—г) са замислени като изключения от това факултативно основание за отказ за признаване (вж. в този смисъл решение от днешна дата, Turikas, C-270/17 PPU, т. 50 и 96).
- 107 При тези условия Съдът вече е имал повод да уточни, че изпълняващият съдебен орган може — дори след като е констатирал, че тези хипотези не са налице по отношение на лицето, спрямо което е издадена европейската заповед за арест — да вземе под внимание други обстоятелства, позволяващи му да се увери, че предаването на заинтересованото лице не води до нарушаване на правото му на защита (вж. в този смисъл решение от 24 май 2016 г., Dworzecki, C-108/16 PPU, EU:C:2016:346, т. 50 и 51).

- 108 В този смисъл Рамково решение 2002/584 не е пречка изпълняващият съдебен орган да се увери в спазването на правото на защита на съответно лице, като надлежно вземе предвид всички обстоятелства по отнесеното до него дело, включително информацията, която може сам да си набави.
- 109 По изложените съображения на втория въпрос следва да се отговори, че Рамково решение 2002/584 трябва да се тълкува в смисъл, че в случаите, в които заинтересованото лице не се е явило лично в производството или евентуално производствата, релевантни за прилагането на член 4а, параграф 1 от Рамковото решение, и нито информацията във формуляра, съдържащ единен образец на европейска заповед за арест и приложен към Рамковото решение, нито информацията, получена по реда на член 15, параграф 2 от Рамковото решение, осигуряват достатъчно данни, за да се установи наличието на някоя от хипотезите по член 4а, параграф 1, букви а)—г) от Рамково решение 2002/584, изпълняващият съдебен орган има възможност да откаже да изпълни европейската заповед за арест.
- 110 Рамковото решение обаче не е пречка този орган да вземе предвид всички обстоятелства по отнесеното до него дело, за да се увери в спазването на правото на защита на заинтересованото лице в хода на релевантното производство или производства.

По съдебните разноски

- 111 С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство настоящото дело представлява отклонение от обичайния ход на производството пред запитващата юрисдикция, последната следва да се произнесе по съдебните разноски. Разходите, направени за представяне на становища пред Съда, различни от тези на посочените страни, не подлежат на възстановяване.

По изложените съображения Съдът (пети състав) реши:

- 1) Понятието „съдебен процес, вследствие на който е постановено решението“ по смисъла на член 4а, параграф 1 от Рамково решение 2002/584/ПВР на Съвета от 13 юни 2002 година относно европейската заповед за арест и процедурите за предаване между държавите членки, изменено с Рамково решение 2009/299/ПВР на Съвета от 26 февруари 2009 г., трябва да се тълкува като отнасящо се не само до инстанцията, на която е произнесено въззивното решение, доколкото с него след ново разглеждане на делото по същество окончателно е постановено, че съответното лице е виновно, но и до всяко последващо производство — като това, в което е постановен обсъжданият в главното производство акт за определяне на общо наказание — в резултат от което е взето решението, окончателно изменящо размера на първоначално наложеното наказание, при условие че органът, постановил последно посоченото решение, е имал определено право на преценка в това отношение.
- 2) Рамково решение 2002/584, изменено с Рамково решение 2009/299, трябва да се тълкува в смисъл, че в случаите, в които заинтересованото лице не се е явило лично в производството или евентуално производствата, релевантни за прилагането на член 4а, параграф 1 от това рамково решение, и нито информацията във формуляра, съдържащ единен образец на европейска заповед за арест и приложен към посоченото рамково решение, нито информацията, получена по реда на член 15, параграф 2 от същото рамково решение, осигуряват достатъчно данни, за да се установи наличието на някоя от хипотезите по член 4а, параграф 1, букви а)—г) от Рамково решение 2002/584, изменено, изпълняващият съдебен орган има възможност да откаже да изпълни европейската заповед за арест.

Рамковото решение, изменено, обаче не е пречка този орган да вземе предвид всички обстоятелства по отнесеното до него дело, за да се увери в спазването на правото на защита на заинтересованото лице в хода на релевантното производство или производства.

Подписи